

Věčná

S...ÁŽ

1474-1
Sazeček Václ.
Lukavec 40
p. Lovosice

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník VI. — Číslo 1—2

V Zlatci dne 12. ledna 1951

Cena 6 Kčs

Novoroční projev presidenta republiky Klementa Gottwalda

Drazí spoluobčané, soudružky a soudruzi!

Přijměte nejdříve mé upřímně pozdravy a blahopřání k novému roku 1951 a přijměte i neméně upřímný dík za svou poctivou práci, které především vděčíme za další pokrok v rozvoji naší republiky v minulém roce.

Dovolte mně dále, abych uvedl několik faktů potvrzujících tento pokrok a vyvodil z toho některé závěry pro nastávající rok 1951.

Máme za sebou druhý rok našeho pětiletého plánu. Byl to význačný rok, neboť v něm jsme se rozhodli na základě zkušeností z prvního roku pětiletky pozměnit dosavadní plány a urychlit tempo naší výstavby socialismu. To znamenalo urychlit především přestavbu a výstavbu našeho průmyslu, zejména těžkého. Nuže, dosavadní vý-

sledky ukazují, že jsme dobře odhadli své síly a že jsme se s plnou odpovědností rozhodovali pro urychlení naší výstavby. Podle posledních zpráv jsme splnili celkový plán výroby v minulém roce na více než 100%. Přitom výroba těžkého průmyslu stoupla v minulém roce o 15,4% proti roku 1949, což znamená, že rostla měrou, jaké jsme dříve ještě nikdy nedosáhli. A vlašť poléšitelný je vzrůst našeho těžkého strojírenství, které tvoří páteř našich plánů výstavby socialismu. Jeho výroba je v roce 1950 o čtvrtinu vyšší než v roce 1949 a o více než polovinu vyšší než v roce 1948.

Zásluhou tohoto rozmachu těžkého průmyslu se zvedla podstatně průmyslová úroveň naší země vůbec. Ke konci roku 1950 je naše průmyslová výroba, absolutně vzato, asi o 50% vyšší a na hlavu obyvatele asi o 80% vyšší než před válkou.

To jsou skutečně úctyhodné číslce. Vyplývá z nich, že za 5 let jsme dokázali v zemi, rozvrácené hltrovským loupežením, nejen dohnat, ale i daleko předejnat průmyslovou úroveň předmnichovské kapitalistické republiky. Zvlášť obdivuhodnou rychlostí se mění v průmyslovou zemi naše Slovensko. Ano, tohle může dokázat jen stát, v němž vládne pracující lid, tohle je možné jen za socialistického budování.

A je samozřejmé, že ani na této úrovni se vzestup naší výroby nezastaví, ba že naopak, se bude i nadále stupňovat. To dokazuje již sám fakt, že plánované průmyslové investice byly v minulém roce o 71% vyšší než v roce 1949.

Neméně významné jsou úspěchy, jichž jsme ve výstavbě socialismu dosáhli v minulém roce na venkově. Zde se stal uvolněný rok počátkem historického obrátu k přebudování malozemědělské výroby na socialistickou družstevní velkovýrobu. K 15. prosinci bylo již téměř v každé druhé obci ustaveno jednotné zemědělské družstvo nebo alespoň přípravný výbor JZD. Ve čtvrtině obcí jsou již družstva vyšších typů. Dosud 3.271 družstev již rozoralo meze a hospodaří společně na více než jednom milionu hektarů zemědělské půdy. Spolu se státními statky zahrnuje tak socialistický sektor v našem zemědělství již přes 22% naší zemědělské půdy. Přitom zemědělská výroba stoupla celkem o 5%, při čemž živočišná výroba sama o 35%. To znamená: půjdeme-li i nadále pevně a rozšafně vpřed v budování zemědělského družstevnictví, může se nastávající rok stát významným mezníkem na cestě k vítězství socialistických principů hospodaření v našem zemědělství.

Velký pokrok zaznamenává i naše stavebnictví a maloobchod. Stavební výroba byla v roce 1950 již téměř úplně znárodněna. Stavební činnost soukromých podnikatelů činila již pouze asi půl procenta celkové stavební výroby. Přitom jsme vykonali stavebních prací o 35% více než před rokem.

I maloobchod je již téměř zcela organizován na socialistické základně. Síť socialistického maloobchodu se v jednom roce zdvojnásobila hlavně tím, že se rozšířila o menší prodejny jak na venkově, tak ve městech.

Jak vidno, drazí spoluobčané, byl rok 1950 skutečně rokem urychlené výstavby socialismu v naší vlasti. Úspěchy, kterých jsme při tom dosáhli, jsou tak podstatné, že budeme moci zvýšit směrná čísla našeho pětiletého plánu.

* * *

A co je hlavní — úspěšné plnění našich výrobních plánů nám umožňuje nadále zvyšovat životní úroveň lidu. Když jsme loňského roku dali na únorovém zasedání Ústředního výboru naší Komunistické strany podnět k urychlení výstavby socialismu u nás, předstíhovali se naši domácí i zahraniční nepřátelé ve zlomyslných předpovědích, že orientace na těžký průmysl prý bude znamenat snížení životní úrovně lidu. Všichni ti prorokové se však opět ukázali falešnými proroky. Dnes mluví již fakta naprosto jasně: opak je pravda. Urychlená výstavba socialismu znamená i urychlené zvyšování životní úrovně lidu.

Předně se zvýšily i v minulém roce, a to více než dříve, příjmy našich pracujících. Mzdy a platy v průmyslu vzrostly asi o 26%. Příjmy našich zemědělců stouply asi o 19%, nepočítaje v to jejich příjmy ze selského trhu. Vzrostly platy státních a veřejných zaměstnanců. Na sociálních důchodech bylo vyplaceno o 27% více.

A těmto vyšším příjmům odpovídalo také na trhu podstatně větší množství spotřebního zboží všeho druhu. Proti roku 1949 bylo v roce 1950 prodáno navíc chleba o 46%, mouky o 30%, masa o 32%, sádla o 32%, margarínu o 39%, obuvi o 40%, vysavačů o 40%, elektrických sporáků o 24%. K tomuto velkému vzestupu spotřeby přispělo nemálo stálé rozšiřování volného trhu a snižování cen. Desítky nových druhů potravin byly dánv na volný trh a přitom byly během roku 1950 sníženy ceny masa průměrně o 43%, sádla o 51%, cukru o 12%, másla o 9%, drůbeže o 36 procent, marmelád, jamů, kompotů o 39%.

Jeden zjev je tu však nezdravý, a to neobyčejný vzrůst prodeje chleba a mouky. Značné procento z něho připadá na venkov. Znamená to, že mnozí rolníci kupují chléb a mouku, a vlastní obilí, kterým se dříve sami zásobovali, zkrmuji. Kromě toho se i ve městech velmi plýtvá chlebem a moukou. Karlínští pionýři vypočítali, že v jejich škole skončí ročně nejméně 2.750 rohlíků v koši na odpadky. S touto neohospodárností třeba velmi rozhodně a rychle skoncovat na venkově i ve městech. Neodpovědně, ba přímo hříšně vykrmování dobytka obilím a chlebem a lehkomyšlné plýtvání chlebem i moukou nesmí ohrozit naše zásobování!

Vraťme se dále k bilanci, ukazující, jak se v minulém roce zvýšila životní úroveň lidu. Zlepšení se projevilo i v bytové výstavbě. I když se těžiště naší stavební činnosti od dvouletky přesunulo z bytových staveb na stavby průmyslové, přece jen jsme postavili o 12% více bytů než před rokem. Naši zdravotnickou, školskou a sociální péči jsme zlepšili tak, že rozpočtové výdaje na zdravotnictví stouply o dalších 18%, na školství o dalších 20 procent a na sociální péči dokonce o 74%.

Ještě na jednoho ukazatele zvýšení všeobecné úrovně našeho lidu bych chtěl upozornit. Je to vzrůst nákladu knih, jejichž ceny jsme snížili v uplynulém roce průměrně o více než 20%. Průměrný náklad knih je dnes u nás nejméně šestkrát větší než za kapitalistických dob. Přitom jenom nedostatek papíru brání dalšímu zvýšení nákladů. A nejde tu již o všemožný rodokapsový brak, nýbrž opravdu o hodnotnou literaturu jak krásnou, tak naučnou. Není sporu, že tohle je velmi přesvědčivý doklad stoupající hmotné i kulturní úrovně našeho lidu, neboť ukazuje, že lidé nejen touží po knize, nýbrž na ni i mají.

* * *

Nesmíme konečně zapomenout ani na výsledky v našem finančním hospodaření a v zahraničním obchodě. Naše státní příjmy překročily v uplynulém roce rozpočet tak podstatně, že se rovnají skoro dvojnásobku rozpočtových příjmů roku 1949. Naš zahraniční obchod se udržuje přes všechnu válečnou hysterii a diskriminaci v kapitalistickém světě, na dosavadní výši. Je to důsledkem toho,

že stále větší měrou obchodujeme se zeměmi fronty míru, které se v roce 1950 podílely již 55% na objemu našeho zahraničního obchodu. Přitom pokračovala naše konsolidace tak, že obchodní bilance v uplynulém roce je aktivní částkou asi 4 miliard Kčs. Chtěl bych však zdůraznit, že právě na tomto poli musíme být velmi ostražití a počítat s novými a novými těžkostmi, kterými by nás chtěli kapitalisté zaskočit.

Fakta, která jsem uvedl, ukazují, drazí spoluobčané, že jsme v minulém roce vcelku dobře pracovali a hospodařili. A nejen to — ukazují, že se stále více učíme i pracovat socialisticky. Ano, jedině novými, socialistickými způsoby práce je možno dosáhnout tak pronikavého pokroku. Zvlášť třeba vyzvednout neustálý růst socialistického soutěžení a údernického hnutí. Těmto socialistickým metodám budování děkujeme především za naše úspěchy, za to, že se nám žije lépe.

A tyto úspěchy mohou být a budou v příštích letech ještě mnohem větší hlavně ze dvou důvodů. Předně jsme ještě ani zdaleka nevyčerpali ony ohromné rezervy, které dovedou noví socialističtí lidé pod novým socialistickým vedením a s novým socialistickým elánem zejména v našem průmyslu zmobilisovat. Jak velké jsou, o tom možno uvést třeba takový příklad, jako že i v našem těžkém průmyslu, kromě odvětví s nepřetržitým provozem, je druhá směna dosud obsazena jen na osm až dvanáct procent, nebo že naše těžké stavební stroje jsou dosud využity ani ne na pět hodin.

A za druhé bude naše výstavba v dalších letech ještě úspěšnější, protože rok 1950 přinesl našemu hospodářství velikou pomoc — uzavření hospodářské dohody s naším nejlepším přítelem, Sovětským svazem na dalších pět let. Podle této dohody převyší průměrný roční objem výměny zboží v pětiletém období 1951 až 1955 více než o polovinu průměrný roční objem výměny zboží v letech 1948 až 1950. Vzrostle několikanásobně hlavně náš dovoz surovin ze Sovětského svazu a naopak vzrostou naše dodávky, hlavně z oboru kovovýroby do Sovětského svazu. Tato pomoc Sovětského svazu vytvořila pevnou základnu pro naše další plánování a právě nyní ji rozšiřujeme dlouhodobými dohodami se zeměmi lidové demokracie.

A jako jsme se stali, drazí spoluobčané, v minulém roce lepšími hospodáři, pokročili jsme vpřed i ve správě země a ve vnitřní politice vůbec.

Dále jsme upevnili náš lidově demokratický řád, upevnili jsme Národní frontu dělníků, rolníků a inteligence i bratrský svazek obou našich národů, Čechů a Slováků. Reorganisovali jsme místní orgány státní moci, naše místní národní výbory, které nyní pracují pružněji a v těsnější spolupráci se širokými vrstvami občanů. Zdokonalili jsme i organizaci a práci našich centrálních úřadů, jak se to projevilo i v přebudování některých ministerstev.

V uplynulém roce jsme též zakončili výstavbu našeho nového právního řádu. Od poloviny roku platí nové trestní právo, které je účinnou zbraní lidu proti škůdcům naší vlasti. Před několika týdny byl vydán po 139 letech nový občanský zákoník, který upravuje základní majetkové vztahy mezi ob-

čany navzájem i mezi podniky našeho socialistického průmyslu a obchodu. Tak bylo zděděné právo, které již nevyhovovalo novým poměrům, nahrazeno společnou prací právníků, dělníků i rolníků právem novým, právem lidově demokratickým.

Důležitou událostí našeho vnitropolitického života bylo několik procesů proti nepřítelům naší lidově demokratické republiky. Tyto procesy se staly názornou školou pro široké vrstvy lidu. Ukázaly jasně, že zrádcům a škůdcům není v jejich snaze o rozvrat našeho pokojného života a práce žádná ničemnost dost ničemná, žádný zločin dost sprostý a surový. Špionáž, sabotáž, vraždy a posléze válka — to jsou jejich prostředky i cíle, ke kterým se doznávali zbankrotování pohlaví bývalých politických stran stejně jako příslušníci vysoké církevní hierarchie. Procesy ukázaly dále, že hlavním podněcovatelem a organizátorem rozvratné činnosti u nás jsou především zahraniční síly, od amerických imperialistů přes Vatikán až po titovské fašisty. Procesy ukázaly také, že bdělost a ostražitosť vůči nepříteli nesmí být deklarativním heslem, nýbrž že musí prostoupit všechnu naši činnost a všechny náš život. A názornou školou byly procesy i pro zbytky reakce u nás. Názornou školou, že náš lid je na stráž a že naše lidové soudy budou tvrdě a neúprosně trestat každého, kdo vzláhne svoji zločinnou ruku na naši výstavbu, na náš pořádek.

Tolik, drazí spoluobčané, k naší hospodářské i vnitropolitické bilanci za uplynulý rok.

Aby nám však plně vynikl její význam a zároveň i význam našich dalších úkolů, třeba vidět všechno naše domácí úsilí v rámci zahraničně politické situace. Ta byla v minulém roce určována dvěma základními jevy. Na jedné straně to bylo stále stupňování válečných šlvanic, které dospěly až k přímé vojenské agresi proti korejské lidově demokratické republice a k vojenské okupaci čínského ostrova Tajvanu. Na druhé straně byl to však ještě mocnější rozmach hnutí prostých lidí Evropy, Asie i ostatních světadílů za udržení míru a spoutání válečných štváčů. Nesmírnou sílu této mírové fronty prokázala stalinská mírová politika Sovětského svazu. Sílu této fronty prokázaly stamiliony podpisů, shromážděné na stockholmské mírové výzvě a varšavský mírový kongres. Sílu této fronty prokázali čínští dobrovolníci, kteří přispěchali na pomoc korejským bratrům a zasadili těžké rány americkým vojskům, americké válečné politice i americké prestiži.

To jsou ovšem jen některá fakta. Ale i ta říkají dosti jasně, že také v nastávajícím roce bude gigantický zápas mezi mírem a válkou motorem dalšího světového vývoje. A jak bezprostředně se nás tento zápas týká, vidíme z toho, že druhé hlavní ohnisko vedle Koreje, je v západním Německu, které s námi sousedí. Světoví imperialisté usilují o jeho znovuvyzbrojení, aby si tak vytvořili žoldáckou armádu ozbrojenou pěst pro své válečné záměry v Evropě.

S tohoto hlediska třeba tedy pohlížet na naši práci v minulosti i v budoucnu. A stále musíme mít

na mysli tisíckrát pravdivé heslo varšavského kongresu: Mír nelze vyprosit — mír nutno vybojovat! Ano, pod vedením největší světové síly — Sovětského svazu, pod vedením nejmoudřejšího člověka dneška — Stalina, po boku čínského a korejského lidu, v řadách stamilionů obránců míru na celém světě — lze ubránit světový mír a pokojný rozkvět naší vlasti, lze zkusit válečné štváče.

Třeba však bojovat. A to pro nás znamená: poctivě, obětavě a s důvtipem pracovat a dobře i obezřele hospodařit na závodech i na polích. To

zamená dále upevňovat náš stát, bratrství Čechů a Slováků a Národní frontu našeho lidu. To znamená usilovně pečovat o naši armádu a Sbor národní bezpečnosti, to znamená být neustále na stráži proti všem úkladům nepříteli.

Toho je zapotřebí, drazí spoluobčané. A v plnění těchto úkolů je i záruka, že nový rok bude rokem nových úspěchů, nových vítězství v našem zápase za mír, za blaho lidu a rozkvět vlasti, za socialismus.

Na počátku nového roku

Rozhraní dvou roků je časem klidu, kdy více než kdy jindy je možno a i nutno se zamyslet nad tím, co bylo a co bude. A je toho opravdu mnoho, o čem je potřeba přemýšlet a uvažovat. „Dnešní nový člověk se učí, uvažuje a plánuje“, řekl předseda vlády Antonín Zápotocký ve svém projevu k vánočním 1950. — A jestliže dnešní nový člověk plánuje, pak se přirozeně ptá, zda a jak se vydařila jeho práce v druhém roce pětiletky.

Můžeme být spokojeni s úspěchy v roce 1950, v druhém roce pětiletky. Byl to rok dalšího upevnění naší republiky a byl to i rok dalších hospodářských úspěchů, dalšího rozvoje hospodářských sil. Potvrzují to suchá, ale výmluvná čísla o plnění plánu; říkají, že druhý rok pětiletky byl nejen splněn, ale v mnoha oborech i překročen. Náš průmysl zavedl a vyráběl v roce 1950 mnoho nových strojů i spotřebního zboží, které jsme až

dosud musili dovážet z ciziny. — Tyto úspěchy souvisejí s tím, že socialismus, který zlomil kapitalistické bezpráví a překonal kapitalistický hospodářský chaos, dovede plánovat, dovede využít všech tvůrčích sil lidu k prospěchu lidu. Tyto budovatelské úspěchy vyplynuly z toho, že se rozmnožil počet pracujících hlavně přílivem nových sil, žen. Jde však nejen o počet, ale také — a to je základní — o smýšlení pracujících. Pracující poznávají že v socialismu pracují pro sebe. Poznávají, že mají svůj osud ve vlastních rukou, že jsou sami staviteli svého radostného a šťastného života, že vlastním přičiněním si mohou zajistit krásnou přítomnost i budoucnost. Přesvědčují se o tom z vlastního názoru, neboť poznávají, že poctivá práce, která vedla k splnění a překročení plánu, se projevuje přiznivě v neustálém zvyšování životní úrovně pracujících. Proto vznikl a stále vzniká nový poměr k práci. Lidská

práce byla osvobozena. Neslouží již kapitalismu, ale je silou, která v továrnách a na polích, v dílnách a v kancelářích slouží míru a životu, výrobě a budování.

Rok 1950 byl úspěšným rokem. Ale pětiletka má další své roky a SSSR je nám živým a přesvědčivým svědectvím, o tom, kolik pětiletka dovedl lid naplnit svým velkým nadšením a vytrvalou prací než se Sovětský svaz stal tím, čím je: zemí míru, oporou míru, zemí, která vybudovala socialismus. Proto i u nás nesporné úspěchy druhého roku pětiletky nemohou být pro nikoho důvodem, aby spokojeně složil ruce v klín; naopak — dosavadní úspěchy a zkušenosti nám budou pobídkou k práci ještě usilovnější a to nejen proto, že nás čeká ještě mnoho práce, ale také proto, že každý kus práce, poctivé práce je dnes také účinným prostředkem k uskutečnění míru na celém světě.

Kultura na vesnici

Pět let od revoluce, ale hlavně dva roky od února představují počátek nové epochy. Všichni si uvědomujeme, že tu nejde jen o hluboké změny v životě hospodářském, sociálním i politickém, ale že je novým uspořádáním věcí hluboce převratně zasažena právě oblast myšlení a citu, vědy a umění, že se mění od kořene i situace našeho kult. života. Je to pochopitelné, neboť kultura nemůže jít mimo život.

Strakonicko, kdysi bašta ochotnického divadla, ustrnula — tím více je nutno vítati agilnost ochotníků z Čejetic. Letos již sehráli druhou hru, a to nejen v Čejeticích, ale i v okolí. Jestliže se ti druzí vymlouvají na nedostatek času, tak by si právě měli vzít příklad z Čejetic. Kdo jsou titi snaživci? Většinou zaměstnanci ve strakonických továrnách a často přímo z vlaku po práci spěchají do

zkoušky. Zkoušejí do pozdních hodin, aby již o páté hodině seděli ve vlaku, který je odváží do zaměstnání. A tak jde den po dni.

Tentokrát se vzali na pořad J. K. Tyla: „Strakonického dudáka“. Na pohled by se zdálo — troulalá věc. Však hned u vchodu, při koupi vstupenek dostanete úhledný program, čtete a nemýlíte se, je tam psáno: Národní hra se zpěvy a tanci o 3 dějstvích! Představení samo o sobě dělá dojem profesionálního divadla. Na jevišti se rozehrálo, roztančilo a rozezpívalo Strakonicko dávných dob. V programu je charakteristika osob: „Kalafuna-šumař, hudebník, člověk domácí, nemohoucí žít bez rodné půdy a je-li osudem vyhozen do světa, není pro něho šťastnější chvíle, než může-li si s Dorolkou zahrát a zazpívat písničku o tom našem

dvoře, kde všechno krákoře“. Švanda — také hudebník, dudák, ale věčně nespokojený, po nemožném toužící, který je ochoten i čertům pod šibenici hrát, jen aby nasytil touhu po novém a nezvyklém. Vocílka — „světový“ Čech, načichlý cizinou, všemi masťmi mazaný, prohnáný jako bývalý Čech, když se takto povede. Rosava — kde jasně zní sociální tón osudu nemanželské matky, bojující o štěstí svého dítěte. Kordula — žena, schopna stát na vlastních nohou i s hromadou capartů. Všechny osoby jsou nádherně popsány. Přidáme-li k tomu životopis J. K. Tyla a dějiny této hry, máme v programu dobrý seminář pro vzdělání venkova. Režisérem s choreografem byl baletní mistr a režisér Vladimír Libovický.

F. K.

Řeč míru

Nový lidový kurs ruštiny, který letos probíhá v rozměrech mnohem větších, než byl kurs předcházející, těší se velkému zájmu. Je to zájem jednak těch, kteří prodělali kurs první a snaží se naučit se ruskému jazyku lépe, na druhé straně pak je to zájem těch, kdož pochopili význam tohoto jazyka a spěchají, aby se s ním rovněž seznámili.

V učení se ruštině je však nutno hledat i jiné důvody. Nespornou skutečností je, že ruština je v současné době a pro celou budoucnost jazykem největší částky lidstva. Šestina světa, kterou před-

stavuje SSSR, je zvětšena o řadu států lidově demokratických v Evropě a o lidovou Čínu v Asii. Ruština, jako dorozumivací jazyk všech těchto států a velkého množství národů, spojuje Evropu s Asií, je řečí lidí, sídlících v prostě od severního pólu až skorem po tropy. Světovost tohoto jazyka je tedy zeměpisně dána prostorami skoro nepředstavitelnými.

Ale nad to: ruština je jazykem míru a pokroku, jež neznají hranic a mají stoupence na celém světě. S lidmi stejného smýšlení se setkáváme nejen v Evropě a Asii, ale stejně tak v Africe, jakož i v Americe; velká většina z nich se dorozumívá rusky. To znamená, že není světovější řečí nad ruštinu; je to jazyk, který spojuje všechny lidi naší planety, kteří bojují za lepší budoucnost každého člověka a kteří se stejně bijí za nejvyšší ideu — za trvalý mír. Bít se za tyto dvě ideje — za sociální spravedlnost a za trvalý mír — je devisa, pro kterou se musí nadchnout každý, kdo je si vědom své lidské důstojnosti a kdo

svobodu si cení nad otroctví a poddanství. Toto jsou ony velmi vážné důvody, které — někdy snad ani nevyslovené — shromažďují lidi do kroužků ruštiny. Všichni ti lidé chtějí jedno — sociální spravedlnost a mír ve světě; a chtějí ovládnout jazyk, v němž tyto nejvyšší ideály byly a jsou hlášány — v jazyku Lenina a Stalina. Znáť rusky aspoň tak dalece, abychom mohli číst ruské knihy a domluvit se tímto jazykem, znamená současně být členem veliké skupiny národů, která jde cestou pokroku a bratrského soužití. To cítí každý z nás, kdo se účastní kursů ruštiny. To cítí každý, kdo se zapojuje do lidových kursů; cítí nad to veliké spojení s nejširšími masami lidu — a z tohoto zapojení čerpá velikou sílu k vlastnímu boji za právo a mír. Nebylo by tedy správné dívat se na lidové kursy ruštiny jen jako na jazykovou školu: tyto kursy dodávají nám všem mnoho mravních sil a spojují nás v jednu velikou a nepřemožitelnou obec lidí, bojujících za nový a lepší svět.

Před I. čs. sjezdem obránců míru

Druhý světový kongres obránců míru ve Varšavě vytyčil před bojovníky za mír úkoly, k jejichž splnění se musí spojit lidé dobré vůle na celém světě, aby mír byl s konečnou platností vybojován a zajištěn.

Manifest národům, jak vyšel z varšavského kongresu, do celého světa vyslovil zásadu, že mír na nás nečeká, ale musí být vybojován. Na varšavském kongresu byly také vytyčeny nové cíle, které mají donutit válečné štváče, aby pochopili, že prostý lid na celém světě nechce a nebude bojovat pro zájmy imperialistů. V tom jsou i závazné úkoly pro celou naši veřejnost, pro každého československého občana, protože víme, že v zemích s kapitalistickou vládou pokračují přípravy k agresi současně se zvýšeným zbrojením, za cenu nejtěžších obětí lidu.

Předsednictvo Československého výboru obránců míru se proto usneslo, aby byl svolán I. československý sjezd obránců míru do Prahy ve dnech 20. a 21. ledna 1951. V těchto dech budou v Praze

zasedat delegáti všeho našeho lidu, jednomyslně zvolení na krajských mírových konferencích a zástupci celonárodních organizací. Sejdou se, aby souhlasně s vůlí pracujících naší vlasti vyslovili nezlomné přesvědčení o slavném vítězství sil míru nad silami války a postavili se s plnou odpovědností za úkoly, jak je vyznačil II. světový kongres obránců míru ve Varšavě letošního roku.

Je to další a ještě intenzivnější mobilisace všech mírumilovných lidí v naší vlasti do boje za udržení světového míru. Československý výbor obránců míru dosáhl již velkého úspěchu v podpisové akci na stockholmskou výzvu. Získal celkem 9,500.000 podpisů z celkového počtu 12,000.000 obyvatelstva.

Ale tím činnost našeho výboru obránců míru není a nemůže být dovršena. V řadě našich krajských a okresních měst probíhají nyní

velké mírové manifestace za účasti delegátů z Varšavy, kteří vysvětlují našemu lidu průběh varšavského kongresu, spolu s úkoly, které musí náš lid splnit v boji za výstavbu socialismu a za slavné vítězství světového míru. A k těmto manifestacím se druží besedy pracujících na závodech, na vesnicích a ve školách, v nichž se pracující hrdě hlásí k velkým úkolům v boji za mír a toto své odhodlání potvrzují vyhlásováním dalších mírových závazků.

Taková je odezva našeho lidu na usnesení varšavského mírového kongresu a na přípravy k I. čs. sjezdu obránců míru v Praze. Děje se tak v duchu slavného hesla: Budovat vlast, aby byla silnou a platnou součástí světového tábora míru a aby mohutná síla tábora míru v čele se Sovětským svazem zabránila válečnému ničení konečnou porážkou imperialismu, toho největšího nepřítele lidstva.

Rok bojů za světový mír a socialismus

V boji o světový mír, který je veden všemi mírumilovnými a pokrokovými národy na celém světě, zaujímá právě uplynulý rok 1950 místo zvláště významné. V průběhu tohoto roku bylo dokázáno, že národy mají právo i sílu k uplatnění a uskutečnění svých spravedlivých požadavků. Více než čtvrtina lidstva se sjednotila v boji za mír a to přes všechny úklady, pomluvy i brutální teror osnovatelů války. Lživé záminky, pod jejichž rouškou se pokoušejí imperialističtí váleční štváči národy zastrašit a udělat z nich povolný nástroj k uskutečnění svých světovládých plánů, nemohou dnes již oklamat a svést lid, který z historických zkušeností zná jejich pravdivost a cenu.

Můžeme proto s klidem a s důvěrou do budoucna bilancovat uplynulý rok 1950. Tato naše důvěra se opírá o vědomí, že naše republika a její lid má to velké štěstí, že jsme spojenci a přátelé velkého Sovětského svazu, této naděje všeho lidstva. Proto budeme

střežit jako oko v hlavě naše spojení a přátelství se Sovětským svazem i zeměmi lidové demokracie. Jsme si vědomi, že tábor míru, v jehož čele stojí nepřemožitelný Sovětský svaz, je pevnou oporou pro všechny národy světa, které milují svobodu a demokracii.

Potřebujeme mír! Potřebujeme stavět, budovat svou lepší budoucnost a proto do celého světa hlásáme vrcholnou zásadu svého mírového usilování, vyjádřenou slovy presidenta republiky Klementa Gottwalda, že „boj za mír je úkolem všech našich úkolů“. Poznali jsme hrůzy války a proto chceme, aby naše země kvetla, aby byla stále štědější matkou svých dětí. Vědomi si toho, že budovatelskou prací nejlépe posílíme světový mír, vysoko vyzvedáme a uctíváme pracovní výkony našich úderníků a zlepšovatelů, protože tyto naši hrdinové budovatelské práce nám ukazují cestu vpřed, cestu, kterou nám ukládá výstavba socialismu v naší zemi.

Bez trvalého míru nebylo by naší lepší budoucnosti. Tato skutečnost nás však učí, že na mír se nečeká, ale mír se dobývá. Obrana míru se stává věcí všech lidí na světě: rolníka, obdělávajícího svou půdu, dělníka u strojů, ženy pečující o blaho rodiny, dětí, připravující se na svá budoucí povolání. Z polí, továren, z domů a škol přichází denně stále rozhodnější odpověď hrstce válečných štváčů, jejichž hrozby atomovou pumou způsobují výbuch především v jejich vlastním prostředí, kde myšlenka světového míru je na nezádržitelném postupu.

Nelze hrozit zkázou tam, kde je vůle k životu. O tom se přesvědčili váleční štváči právě v uplynulém roce. Touha po míru se stala nejmočnějším činitelem světového dění. V tom se stal rok 1950 mezníkem, neboť stamiliony lidí na celém světě daly své síly do služeb velké věci: zachování světového míru.

Do třetího roku pětiletky na vesnici

Změna kalendářního roku není pro zemědělce hranicí, předělující jeho práci. Tím méně letos, kdy zemědělství vstupuje již do třetího roku našeho prvního pětiletého plánu. Jeho splnění přímo vyžaduje, aby mezi oběma ročními obdobími nebylo přestávky, nýbrž aby třetí rok byl plynulým pokračováním druhého.

Úkoly, které se do třetího roku pětiletky našemu zemědělství rýsují, jsou celkem jasné. Hromadný vstup malých a středních rolníků do jednotných zemědělských družstev, jímž se vyznačoval uplynulý rok 1950 a ze skutečnosti, že již v 3.200 obcích malí a střední rolníci rozorali meze a scelili půdu na ploše 995.000 ha a přešli tak k společnému hospodaření v rostlinné výrobě, vyplývá požadavek pro rok 1951, aby také v oboru výroby živočišné byla vybudována základna pro přechod k novým, pokrokovým metodám. Význačným krokem na této cestě je budování společných, družstevních kravinů, k němuž přistoupila již řada jednotných zemědělských družstev. Výstavba společných

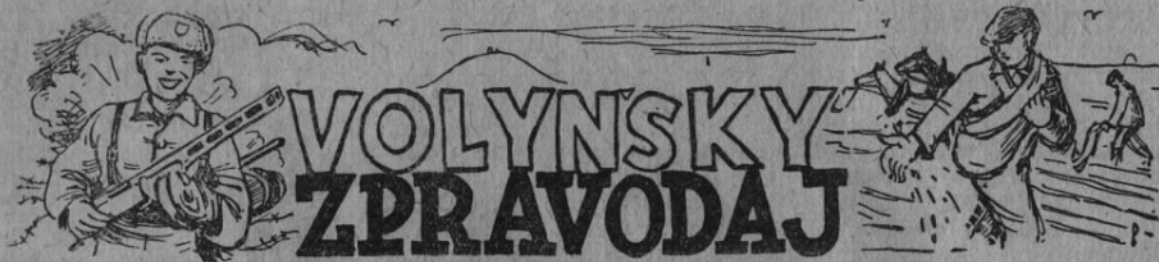
stájí pokročila v krátké době velmi potěšitelně, takže k 19. XII. 1950 byly projektované adaptace v osmi krajích zahájeny na 100% a v celkovém průměru na 95,5%. K témuž datu byla však již řada adaptací dokončena, takže družstevníci tu skutečně plní heslo stavět rychle, levně a úsporně. Pokračování v započatých stavbách družstevních kravinů a zahájení adaptací dalších bude tedy patřit k prvním a důležitým úkolům třetího roku pětiletky.

Zimní ráz nynější povětrnosti přerušil ovšem na čas všechny polní práce. To ovšem neznamená, že by nemělo být využito každého obratu počasí, k němuž v zimě často dochází, k tomu, abychom v přípravě půdy pokračovali všude tam, kde tento úkol nebyl splněn na 100%. Kromě toho nesmíme proměškat ani den v přípravě pro včasné zahájení prací jarních. To znamená provést důkladnou prohlídku všech strojů a zařídit jejich opravu tak, aby na jaře ani jediný stroj nemusel zahálet. V tom směru platí důtklivá výzva, kterou předsednictvo ÚV KSČ v minulých

dnech adresovalo strojně traktorovým stanicím, také pro všechny rolníky, zejména jednotná zemědělská družstva.

Na našich vesnicích probíhá od 15. listopadu 1950 rozpis výrobních a dodávkových úkolů na rok 1951. Je třeba učinit vše, aby se postup rozpisů zrychlil, tak aby do poloviny ledna, jak byla určena lhůta, mohl být dokončen. Jde ovšem nejen o to, aby rozpis byl proveden formálně, nýbrž také aby dokonale splnil svůj úkol: odhalit skryté rezervy výrobní kapacity a mobilizačně působit k zvýšení výnosů i užitekosti. Tyto možnosti, které v našem zemědělství ještě jsou, a to v hojné míře, je ovšem třeba s rolníky podrobně prodiskutovat, aby se ukázalo, že prostředky a agrotechnická opatření, jež jsou našim malým a středním rolníkům k dispozici, zejména těm, kteří se již sdružili v JZD, bezpečně zajišťují splnění vyšších výrobních úkolů jak ve výrobě rostlinné, tak i živočišné. Viditelný pokrok, jehož naše zemědělství dosáhlo v uplynulém roce, je pak zárukou, že třetí rok zemědělské pětiletky přinese další cenné úspěchy.

Zprávy svazu

V. ples volyňských Čechů v Žatci

Svaz Čechů z Volyně oznamuje naší krajské veřejnosti, že tradiční ples volyňských Čechů, letos již pátý v pořadí, bude uspořádán v sobotu 27. ledna 1951 v sále Sokolovny v Žatci. Kulturní pořad obstará pěvecký sbor volyňských Čechů. Zveme srdečně všechny krajany, přátele a příznivce a těšíme se na dobrou zábavu. Předprodej vstupenek je v kanceláři Svazu Čechů z Volyně v Žatci. Současně bude uspořádán v sále na Střelnici maskarní ples místní jednoty Svazu bojovníků za svobodu v Žatci.

Návrhy na vojenská vyznamenání

Na četné dotazy našich krajanů, býv. příslušníků čs. zahraniční armády ze SSSR, sdělujeme, že MNO nepřijímá a nevyřizuje dodatečné návrhy na udělení vojenských vyznamenání příslušníkům druhého zahraničního odboje, a to pro značný časový odstup od konce války.

Vrácení pojistných premií

Svaz Čechů z Volyně urgoval znovu na ministerstvu práce a sociální péče vyřízení naší žádosti o vrácení pojistných premií placených volyňskými krajany — zemědělci v letech 1946 - 47. Na tuto poslední urgenci došla odpověď, již uveřejňujeme:

„K tamnímu dotazu ze dne 4. 12. 1950 č. j. I-2497/N, ohledně vrácení pojistných premií sděluje ministerstvo práce a sociální péče, že vypracované návrhy k výplatě podle jednotlivých okresů byly předkládány ministerstvu ke schválení postupně od července 1950, poslední okresy v listopadu 1950 Čs. pojišťovnou, n. p.

Každá jednotlivá žádost o vrácení pojistných premií, byla revizována, zda žadatel je skutečně reemigrantem z Volyně, při čemž někteří byli vyloučeni, ježto nebyli v příslušné zdejší evidenci reemigrantů z Volyně. Průměrně 20 ze sta uchazečů nebylo u nás vůbec registrováno. Při této revizi přihlášek posíláme těm, kteří v evidenci nejsou, písemnou výzvu, aby do 14 dnů zaslali vyplněný dotazník, jehož formulář příloží-

me nebo aby předložili reemigrační legitimaci. Značná část vyzvaných neodpovídá však ani na tuto výzvu, tudíž neobdrží pojistné premie. Touto dodatečnou registrací akce je zdržována. Přes tyto nesnáze odevzdalo ministerstvo hotové elaboráty z okresů moravských (Krnov, Hlučín) již v září, v říjnu pak celý okres žatecký a podbořanský, které budou propláceny podle sdělení Čs. pojišťovny, n. p., již počátkem ledna u oblastních úřadoven. V listopadu ministerstvo práce a soc. péče odevzdalo schválené přihlášky z okresů Domažlice, Klatovy, Plasy, Plzeň, Přeštice, Stod, Stříbro, Sušice, Tachov, Týn Hořavský, dne 16. 12. 1950 byly odevzdány okresy Bílina, Děčín, Chomutov, Litoměřice, Louny, Lovosice, Most, Roudnice, Teplice, Ústí n. L., Hor. Litvínov. V lednu budou zpracovány všechny ostatní okresy.“

Nemocenské pojištění členů JZD

III. a IV. typu vstoupilo v platnost 1. ledna 1951. Každé družstvo III. a IV. typu má možnost uzavřít s okresní národní pojišťovnou smlouvu o pojištění členů buď při pojistném 40 Kčs nebo 60 Kčs měsíčně za jednoho člena. Zato dostane v prvním případě pojištěnec nebo jeho rodinní příslušníci bezplatnou lékařskou pomoc, ošetřování v nemoci, jakož i trhání a plombování zubů. Družstevnice dostane v případě mateřství bezplatné ošetřování lékařem, porodní asistentkou nebo v porodnici. V druhém případě dostanou družstevníci nad to možnost ošetřování v lázních nebo sanatoriích a umělou náhradu chrupu; tato poslední dávka je podmíněna jednorocní čekací dobou. V případě mateřství má družstevnice nárok na náhradu za dětskou výbavičku v částce Kčs 750. Další rozšiřování nemocenského pojištění na venkově je závislé jen na zemědělci a na jejich úsilí o zvýšení výsledků jejich práce. Podle Úředního listu.

Směrnice pro poskytování státní podpory při živelních pohromách

Upozorňujeme naše krajany zemědělce na vyhlášku ministerstva vnitra a zemědělství ze dne 29. listopadu 1950, uveřejněnou v Úřed-

ním listě, díl I, částka 180 ze dne 7. prosince 1950 a týkající se poskytování státní podpory při živelních pohromách. Podle této vyhlášky lze poskytnout státní podporu osobám, které utrpěly živelní pohromou škodu na majetku v rozsahu tak značném, že vlastními silami nejsou s to odstranit zejména ty škodlivé následky, jež ohrožují plnění jednotného hospodářského plánu. Živelní pohromou se rozumějí povodeň, průtrž mračen, krupobití, větrná smršť, mráz, sucho, mokrý, požár, posun půdy, živčištní a rostlinní škůdci. Podporu lze poskytnout za nezaviněnou škodu způsobenou na zemědělském nebo jiném než zemědělském majetku a to movitým i nemovitým.

O bližší informace se obraťte na svůj místní národní výbor.

Museum děkuje

1. Karlu Půlpytlovi, učiteli v Drnholci za věnování 6 fotografií, dvou vlastních spisů a několika historických listin.

2. Jaroslavu Kozákovi, Oráčov, za věnování 21 fotografií z Volyně a několika dalších cenných historických věcí.

3. Marii Noskové, Žatec, za věnování 36 fotografií ze života na Volyni.

4. Věře Svárovské, Žatec, za věnování fotografií z veřejných událostí na Volyni.

5. Jaroslavu Pernému, Liběšice u Žatce, za věnování fotografií „Sokola“ z Kvasilova.

6. Janu M. Tomšovi, Ústí n. L. - Trmice, za věnování a propůjčení mnoha fotografií a důležitých publikací z Volyně a o Volyni.

Současně vyzýváme naši krajskou veřejnost, aby této otázce věnovala větší pozornost. Prohlédněte si své alby, zápisy a archivy a určité něco najdete, co by se do musea hodilo a velmi posloužilo zhodnocení života naší krajské větve. Každý z nás musí přispět na zřízení našeho musea svým dílem, nemá-li se stát neuskutečnitelnou věcí pro nedostatek pochopení u těch, jimž má hlavně na tom záležet.

Veškeré zásluky do musea adresujte na Svaz Čechů z Volyně s poznámkou „Museum“.

Vánoční dar armádě

Svaz Čechů z Volyně připojil se k celonárodní akci darů naší lidově demokratické armádě k Vánocům. Byla připravena a odevzdána řada vhodných dáreků pro vojáky, kteří trávili Štědrý večer v kasárnách. Od jednoho z obdarovaných dostali jsme dopis, který uveřejňujeme:

Drahi súdruhovia!

Prv než sa rozpíšem, chcem sa vám mockrát poďakovať a blahoželat do Nového roku mnoho úspechů a zdarů vo vašej práci.

Hoci sme si vôbec neznámi, ale zato spolu účastný na budovaní mieru a ľudovodemokratickej republiky. Vy pracujete na zemeďelstve v úradoch a mnohých odvetviach nášho priemyslu s tým vedomím, že to nie pre seba, ale pre blaho všetkých nás. Združili ste sa do spolku, aby ste kráčali po cestách našich padlých hrdinov, ktorý obetovali svoje životy pre lepšiu zajtrašok všetkých nás. Nie je nič krajšieho ako pre vlast žiť a za vlast zomrieť. Česť ich pamiatke.

Ja ako vojak ľudovodemokratickej armády stojím na stráž a učím sa vojenskému umeniu, aby som, keď nepriateľ siahne záškodnou rukou na našu mierumilovnú vlasť, bol hotový ju rýchle ubrániť a nepriateľa zneškodniť. Naše práce sú odlišné, ale smerujúce k jednému cieľu — budovať vlasť a uchrániť mier.

Sú Vianoce — Vianoce pokoja a mieru. Každý sa raduje v kruhu svojej rodiny pri stole vianočného stromku. Veď ako by sa neradoval, keď ich môže prežiť v pokoji a mieru.

I my vojáci máme Vianoce. Sú to Vianoce, ktoré po prvýkrát v mojom živote prežívam vzdialene od svojho domova. To neviem, som na to hrdý, že sa mi dostalo tej cti a dôvery od pracujúceho ľudu, aby som zo zbraňou v ruke chránil hranice našej republiky. Ako dôkaz toho ste mi poslali vianočný darček, ktorý ma veľmi prekvapil. Prijal som ho z láskou a vedomím, že mi to posielajú pracujúci ľud, ktorý v nás verí a všemožne sa stará o finančné a hmotné zabezpečenie našej vlasti.

Ako odmenu zato sľubujem, že ako posiaľ tak i vždy budem chrániť záujmy svojej vlasti a v prípade, že nepriateľ našej vlasti siahne na mierumilovnú vlasť, nebudem ľutovať nasadiť i vlastný život, aby vy ste mohli slobodne a bez obáv pokračovať na budovaní našej vlasti.

S pozdravom „Práci česť“

voj. Kalničík Blažej

Poděkování

Svaz Čechů z Volyně zaslal k Vánocům přestálým krajanům v Domově pro přestěhovalce v Českém Dubu u Turnova peněžní dar. Obdrželi jsme od krajanů následující dopis:

„Srdečně děkujeme Svazu Čechů z Volyně za uznání a vzpomínku na nás staré. S velkou radostí a překvapením jsme obdrželi a přijali Váš dárek na Ježíška za nějž co nejsrdečněji děkujeme. Do nového roku přejeme Vám i všem volyňským Čechům mnoho úspěchů, zdraví, štěstí a především pak pokoj a mír na celém světě.

Zůstáváme vděční s krajanským pozdravem

Volynáci z Českého Dubu.

Budujeme sociální fond

Odbočka Svazu Čechů z Volyně pro okres Horšovský Týn zaslala nám dopis krajanů z Mašovic, který uveřejňujeme:

„Dne 31. prosince 1950 na Silvestrovském večírku sebrali jsme my, Volyňští, usazení v malé pohraniční obci Mašovicích na podnět Vladimíra Dvořáka 600,— Kčs pro sirotky po našich padlých hrdinách, abychom dokázali, že i my, malá hrstka šesti rodin, patříme k velké uvědomělé větvi volyňské, která třebaž roztroušená po všech koutech republiky nikdy a nikde nezapře svého pravého českého původu a nezapomíná na ty, kdo pro svobodu vlasti a národa přinesli obět největší.“

Děkujeme krajanům z Mašovic za jejich dar, jimž vyjadřují svoji vděčnost i trvalou vzpomínku na naše padlé.

Na svatbě Vladimíra Sýkory se sl. Slávinou Švajgrovou, konané 27. XII. 1950 v Branišovicích bylo vybráno z podnětu Josefa Robla a Josefa Šobka 2.280,— Kčs na sociální fond.

Přejeme touto cestou novomanželům hojnost štěstí a spokojenosti ve společném životě a štědrým dárcům vyslovujeme srdečný dík

Mikuláš Svíték, Zálužice odevzdal na sociální fond výnos sbírky 2.149 Kčs, která byla podniknuta z podnětu družby na svatbě sl. Lohanové z Bezděkova s p. Rost. Jiráskem z Bitozevse. — Vyslovujeme všem štědrým dárcům srdečný dík a novomanželům přejeme na společné cestě vše nejlepší.

Na pohřbu p. Josefa Štastného v Čejkovicích bylo vybráno z podnětu předsedy MNV Josefa Ha-

máčka 1.000,— Kčs na sociální fond a 450,— Kčs na pravoslavnou církev v Žatci. — Vyslovujeme pozůstalým upřímnou soustrast a všem dárcům srdečný dík.

Tiskový fond SČZV

Na křtinách konaných 26. prosince 1950 u krajana Josefa Havzburka v Soběchlebech na Podbořansku bylo vybráno z podnětu br. Josefa Škopana 1.050,— Kčs na tiskový fond.

Děkujeme co nejsrdečněji všem štědrým dárcům. Novokřtěnci přejeme pevného zdraví a rychlého vzrůstu, rodičům hodně radosti.

Na svatbě sl. Emilie Hamáčkové a Josefa Herinka z Kolečovic dne 26. 12. 1950 bylo vybráno na podnět Mikuláše Rollera z Kolečovic 1.000,— Kčs na tiskový fond a 1.120 Kčs na sociální fond.

Všem štědrým dárcům srdečně děkujeme a novomanželům přejeme vše nejlepší.

Na svatbě sl. Mařenky Barfajtové z Hrozové a p. Vladimíra Samce z Rusína, konané dne 26. 12. 1950 bylo vybráno z podnětu Stanislava Báči z Rusína a Josefa Moravce z St. Rudoltic 970,— Kčs na sociální fond a 900,— Kčs na tiskový fond SČZV. — Všem dárcům touto cestou srdečně děkujeme a a novomanželům přejeme vše nejlepší do společného života.

Redakce a administrace Věrné stráže děkuje upřímně všem čtenářům, kteří nám zaslali svá blahopřání k Vánocům a Novému roku.

Z administrace

Do dnešního čísla našeho časopisu přikládáme složenky a prosíme všechny odběratele, aby nám poukázali předplatné na rok 1951. Věříme, že nám usnadníte plnění našeho úkolu a včasným zaplacením předplatného pomůžete v práci ve společném zájmu. Složenky lze použít i pro současné vyrovnání eventuelních nedoplatků za minulý rok.

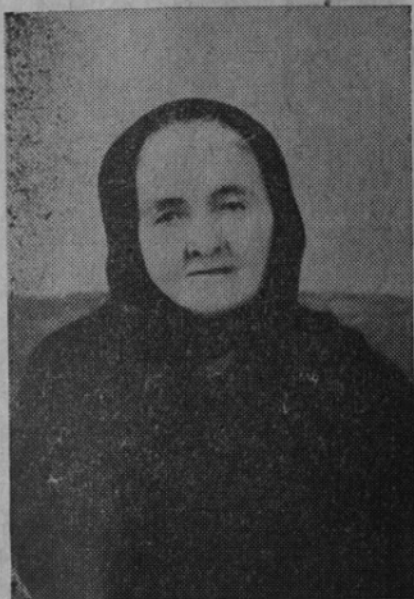
Poznámka. Vydání tohoto čísla Věrné stráže se zdrželo z technických důvodů, na redakci a administraci nezávislých.

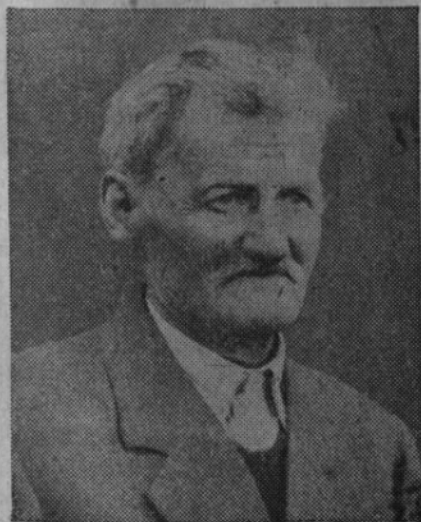
Malý oznamovateľ

Blahopřání

Dne 8. prosince 1950 dožila se naše drahá maminka, babička a prababička Marie Zajícová svých 85. narozenin.

Hodně zdraví a spokojenosti do dalších mnoha let přejí
dětí, vnucí a pravnučí.

V minulém roce dožil se náš drahý otec a dědeček Antonín Cihla pozhnaného věku 72 let. Jeho život je naplněn prací pro naše blaho a spokojenost. Přejeme mu, aby ještě dlouhá léta byl ve zdraví mezi námi.

Rodina Macáková, Floriánova
a Cihlova

Na sklonku roku 1950 dožil se náš drahý otec, manžel a dědeček Josef Vondrák z Pokos na Volyni 65 let. Přejeme mu při té příležitosti hodně spokojenosti a pevného zdraví do dalších let.

Manželka, děti, zeťové, snacha
a vnuci

Prodám motocykl zn. JAWA
175 ccm, cena 25.000,— Kčs do
adm. t. l.

Následkem nemoci předá se zemědělská usedlost v rovině ve výměře 12 ha dobře vybavená stroji, s živým inventářem sestávajícím ze 2 koní, 5 krav, 3 jal., 2 tel., 2 prasnic a prasat dle dohody ve Lhotě č. 15 u Šternberka - Morava, nádraží 1 km od města. Budovy a velká zahrada v nejlepším pořádku. Přestupní cena dle NPF. Informace na místě.

Předám zemědělskou usedlost o výměře 10,5 ha, z toho 20 kop chmele, živý i mrtvý inventář se všemi krpnými i setovými dávkami, za nejvýhodnějších podmínek. Zájemci necht se hlásit na adresu Jar. Bohatec, Hrušovany č. 25, p. Polepy u Litoměřic.

Hledám Jaroslava Šormu, posledně bytem v Lipjanech u Lucka na Volyni, Ladislava Šormu, posledně bytem v Nebošce, rovněž u Lucka a Šlégra Josefa, posledně bytem v Boremlí, okr. Demidovka na Volyni. Jmenování necht se přihlásit na adresu: Šlégr Václav, Smolín 77, p. Pohořelice, okr. Židlochovice.

Různé zprávy

Zpráva jednoty SBS Staňkovice-Tvršice

Volyňští Češi, pocházející většinou z Českých Novin na Volyni, usídlení v obcích Staňkovice a Tvršice na Zatecku a sdružení v jednotě Svazu bojovníků za svobodu, zbudovali ve Staňkovicích památník padlým ve II. světové válce. Na pomníku jsou zvěčněna jména 34 bratří z Českých Novin na Volyni a 14 bratří z jiných obcí na Volyni či Čech, jejichž rodiny žijí ve Staňkovicích a Tvršicích.

Na stavbu pomníku, který si vyžádal nákladu 107.000,— Kčs, věnovali bratři a sestry, pozůstalí, přátelé a příznivci celkem svými dary a příspěvky obnos 59.253.60 Kčs. Jednotliví dárce jsou:

MNV ve Staňkovicích 6.403,60 Kčs; Libovický Vlad., Tvršice, Kčs 1.000,—; Libovický Vlad., Krty u Podbořan, 200,— Kčs; Anděl Alex., Tvršice, 1.500,— Kčs; Novák Ant., Staňkovice, 1.000,— Kčs; Synek Vlad., Staňkovice, 2.000,— Kčs; Horník Josef, Staňkovice, 1.000,— Kčs; Václavík K., Mohelnice na Moravě, 600,— Kčs; Kučera Alex., Žatec, 1.500,— Kčs; Podpěra Al., Denetice u Žatce, 2.000,— Kčs; sbírka ze svatby novomanželů Markových, Tvršice, 1.600,— Kčs; Říha Vlad., Lišany, 1.000,— Kčs; Šavel Václav, Tvršice, 1.000,— Kčs; Svaz Čechů z Volyně, Žatec, 2.000,— Kčs; Žrout Václav, Karle u Litomyšle, 200,— Kčs; Krámský Jan, Veletice u Žatce, 1.000,— Kčs; Nič Vladimír, Tvršice, 1.000,— Kčs; Svítek Jaroslav, Žatec, Kčs 2.000,—; Miler Jan, Sedlo, u Toužimi, 300,— Kčs; Ficek Vlad., Chomutov, 500,— Kčs; Horník Josef, Beranov u Toužimi, 500,— Kčs; Říha Václav, Lišany, 500,— Kčs; Tamchyna Ant., Lišany, 200,— Kčs; Ponikelský J., Lišany 500,— Kčs; Tamchyna J., Lišany, 200,— Kčs; Málek Václav, Lišany 300,— Kčs; Lešák Ant., Lišany, 200,— Kčs; Vergulisová M., Žatec, 1.000,— Kčs; Linhart Vinc., Tvršice, Kčs 1.000,—; Kaufman Josef, Tvršice, 1.000,— Kčs; Horník Boh., Tatinná, 500,— Kčs; Lingr Josef, Tatinná, 300,— Kčs; Siegr Josef, Staňkovice, 500,— Kčs; Sochorová Anežka, Staňkovice, 1.000,— Kčs; Libovický Josef, Lhota u Přelouče, 500,— Kčs; Vaník Vlad., Staňkovice, 1.000,— Kčs; Koutová E., Staňkovice, 1.000,— Kčs; Posledník Vlad., Vlkov, okr. Podbořany, 1.000,— Kčs; Synková H., Staňkovice, Kčs 1.000,—; Vaníková Marie, Staňkovice, 1.000,— Kčs; Linhart Rostisl., Tatinná, 500,— Kčs; Svítek Vác-

lav, Tvršice, 1.000,— Kčs; Tamchyna Josef, Lišany, 500,— Kčs; Žďárský Vl., Žatec, 1.000,— Kčs; Peterková H., Staňkovice, 1.000,— Kčs; Anděl Josef, Staňkovice, Kčs 1.000,—; Fidrancová Em., Staňkovice, 1.000,— Kčs; Drvotová Naďa, Tvršice, 1.000,— Kčs; Vašková M., Vel. Vrbice u Toužimi, 700,— Kčs; Styblík Jar. a Styblíková Růžena, Staňkovice, 2.000,— Kčs; Burda Josef, Staňkovice, 500,— Kčs; Milner Antonín, Tvršice, 1.000,— Kčs; Žďárský Václav a Žďárský Jiří, Staňkovice, 1.000,— Kčs; Šafář Josef, Tvršice, 500,— Kčs; Luhan Josef, Bezděkov, 1.000,— Kčs; Kvarda Vlad., Nehasice, 300,— Kčs; Pospíšil Rostislav Lysovice u Vyškova, Morava, 1.000,— Kčs; sbírka ze svatby novomanželů Křenčických v Mnichově u Mariánských Lázní, 2.250,— Kčs.

Jednota SBS Staňkovice-Tvršice, podávající celkovou tuto bilanci všech darů a příspěvků, děkuje všem dárcům a příznivcům za podporu, která byla rozhodující v naší práci a snažení. Jen bratrskou touto pomocí jsme mohli dokončit svoje předsevzetí — vybudování důstojného památníku našim drahým, nezapomenutelným bratřím. Všem ještě jednou srdečný dík!

Jednota SBS Staňkovice-Tvršice.

Dary na stavbu pomníku padlým ve Staňkovicích

Na svatbě sl. Mařenky Millerové z Mnichova u Mariánských Lázní s Josefem Křenčilem ze Sýtin bylo vybráno z podnětu družby Vladimíra Horníka, družičky Emilie Vaníkové a mládence Josefa Blechy 2.250,— Kčs na stavbu pomníku hrdinům padlým za svobodu naší vlasti, který je vybudován ve Staňkovicích na Zatecku.

Na tentýž účel věnoval krajan Rostislav Pospíšil z Lysovic u Vyškova na Moravě 1.000,— Kčs.

Jednota SBS Staňkovice-Tvršice potvrzuje příjem darů a všem dárcům co nejsrdečněji děkuje.

Jednota SBS Staňkovice-Tvršice věnuje pro účely pravoslavné církevní obce v Žatci částku 1.500,— Kčs a stejnou částku pěveckému sboru pravoslavné církve v Žatci.

Pohotovostní služba veterinární na Zatecku v neděli a ve svátek

14. ledna: MVDr Vladimír Horáček, Postoloprty, čís. tel. 157 a obv. veter. pracov. Vlad. Zedník, N. Sedlo, čís. tel. Žabokliky 42.
21. ledna: MVDr Otakar Kvapil, Staňkovice, čís. tel. Žatec 638 a obv. veter. prac. Ant. Šlégr, Postoloprty.

28. ledna: MVDr Rudolf Tošner, Žatec, čís. tel. 311 a obv. veter. prac. Mil. Hlaváček, Holeděč.

Adresář pravoslavných církevních obcí v pražské pravosl. eparchii

Aš, Kotkova 6; České Budějovice, Malinovského 289/9a; Česká Lípa; Děčín — Verneřice čp. 73; Desná v Jizerských horách čp. 245; Deštnice, čp. 84, okr. Žatec; Frant. Lázně, Zahradní 196; Frýdlant v Č., Stalingradské nám. 104; Horšovský Týn, Stalinova ulice 112; Hořovičky — Kolečovice 233, okr. Podbořany; Hradec Králové — Slezské předm., Kladská 129; Chomutov, Masarykovo nám. 15; Jaroměř, Enggeho 37; Kadaň — Bystřice č. 20, okr. Kadaň; Karlovy Vary, Petra Vel. č. 24; Kolečovice čp. 233; Kolín V, Sadová 816; Krynč. č. 20, okr. Podbořany; Lanškroun, Masarykova ul. 37; Libe-

rec — Rochlice, Farní vrch 71; Litoměřice, Horova 9; Mariánské Lázně, Ruská ul. 3; Most, Koněvova 70; Pardubice, Masarykova 360; Plzeň, Hájkova 6; Podbořany, Na kopci 48; Postoloprty, Masarykovo nám. 319; Praha I, Karlova I; Praha II, Resslova 9, Stříbro, Žižkova ul. 84; Tábor, Stalinova 1987; Tachov — Lesná, okr. Tachov; Teplice, Čepkova 11a; Toužim — Bochoř, okr. Toužim, Ustí n. L., Vilová ul. 18; Žatec, Kl. Gottwalda 24.

Eparchiální rada pravoslavné církve v Praze upozorňuje svoje věřící na shora uvedený seznam s tím, aby v případě náboženských úkonů (křest, oddávky, pohřby) se obraceli na příslušné pravoslavné duchovní správy, které jim ochotně vyhoví.

Ze života pražské odbočky

Mikuláš v Praze

Na členské schůzi Svazu Čechů z Volyně, odbočky v Praze, která se konala v říjnu 1950 u příležitosti oslav bitvy u Dukly, bylo na podnět výboru usneseno uspořádat mikulášský večírek, který se stává pro pražské naše krajany skoro již tradičním. Svědčí o tom vždy velký úspěch, se kterým se taková věc u nás setkává, svědčí o tom hojná účast krajanů, přátel a ostatních příznivců. Svědčí o tom i druhý mikulášský večírek, který byl uspořádán dne 9. prosince 1950. Je to především příležitostné dostaveníčko krajanů, kteří se zde, někdy i po velmi dlouhé době, opět shledali. Jsme velmi rádi, že účast alespoň při takových příležitostech je vždy velká, když již jinak o členských schůzích není možno žádaného počtu návštěvníků docílit.

Vraťme se ale k vlastnímu večírku. Ten byl opravdu krásný, ano i milá překvapení zde byla, jako ani jinak tomu nemohlo být.

Nejprve to byla velmi hodnotná kulturní vložka. Slečna Krista Maláková, žákyně pedagogického gymnasia v Praze, jinak velmi nadějná baletka, zatančila „Staročeskou polku“ a „Uralský lidový tanec“. Její výkon nadchl všechny přítomné a čelné občerstvo odměnilo roztomilou baletku bouřlivým potleskem, který kromě kytičky byl jí skromnou odměnou.

V toku družné zábavy navštívil nás také „sám sv. Mikuláš“ v do-

provodu roztomilého andělíčka. Však to bylo haló a smíchu, když se mohutná postava „Mikuláše“ objevila uprostřed sálu s čelnými dárky. Ano, kdo byl „hodný“ — a těch bylo vskučku hodně — byl obdarován af již hodnotnými nebo legračními dárky. Ještě dnes se musíme smát postavě „Mikuláše“, neboť vůči němu jsme si skutečně všichni připadali jako děti.

Dalším překvapením byla bohatá tombola, která také přispěla k zpříjemnění večírku, zejména zkouškou štěstí. A těch šťastných bylo také mnoho, zejména v řadách našich studentek a studentů, kteří si přišli na své.

Hudba pěkně hrála, občerstvení a obsluha byla solidní, takže skoro neradi jsme se museli rozloučili. Velmi rádi bychom uvítali při takové příležitosti i hosty z ostatních našich odboček, abychom tak navzájem své přátelství utužovali a ukázali také život „volýnských krajanů“, žijících v Praze. Stojí to za uvážení. Výtěžek byl docela slušný, takže večírek plně splnil svoje poslání. Výtěžek je věnován na sociální účely pro naše reemigranty.

Příště přijďte zase a jistě se v našem středu dobře pobavíte.

Těšíme se na shledanou.

J. Mec.

VYSTĚHOVALCI

Obrazy ze života volyňských Čechů — Píše Josef Foitík

I.

Slunce ještě nevyšlo, ale zlatová záře, která se rozlila po celém východním nebi, slibovala jeho brzké vyplutí z lehkých, namodralých vlnek mlhy, jež se tetelila nízko při zemi a schovávala se do mělkých údolí.

Laškovný paprsek vyspalého slunce se pojednou rozeběhl po nebi, dnes jako by vymydleném, a zastavil se až vysoko uprostřed nebeské klenby. Potom pomalu, jako by se bál nárazu, klouzal níž a níže, až spočinul na roztrhané hlavě vysokého staletého dubu, který zde na mírném pahorku špic své koruny vyčníval nad celý, nepřehledný masiv okolních lesů. Paprsek dlouhým polibkem pohladil tu starou korunu lesního veličána a s úsměvem se smekl na korunky ostatních nesčíslných dubů, sosen, habrů a bříz a tam se zachvěl a rozplynul . . .

Starý havran, nocující v koruně staletého dubu, zašimraný slunečním svitem, zatřepal hlavou a zadíval se do slunce. Usmálo se na něj nad modrou mlhou. Ale havran, starý mrzout, neměl dnes náladu. Otočil se k slunci zády, sklonil svůj mocný zoban k hrudi a chtěl dodřívati nedospanou sloku. Nad jeho pelichající hlavou protáhla již četná desítilétá a proto si již potrpěl na kus toho pohodlí.

Mezi ostatní ptačí čeledí byl tento starý havran považován tak trochu za podivína: na podzim, když se ti mladší shlukovali k odletu na jih, odbyl je mrzutým skřekem a zůstal zde. Hlídal krajinu a svůj staletý dub. Zvykl si zde a proto se mu nechtělo pryč ani na zimu . . .

Pojednou byl prudce něčím vyrušen ze své sladké dřimoty. Kdesi hluboko pod ním ozval se úder, za ním druhý, třetí, čtvrtý . . .

Zvuky těchto úderů přerušily švitor lesních zpěváčků a ozvěna je několikrát opakovala, až se slily v jediný hukot, jenž naplnil lesní prostranství v širokém okolí starého dubu.

Havran vyrovnal svá křídla, vyrazil mrazivý skřek a vzlétl vysoko nad dub. S výšky, za pomalého kroužení prohlížel planinu kolem dubu a byl nemálo překvapen tím, co zde spatřil.

Skupina lidí se zde čile pohybovala. Několik jich bylo sehnutých u stromů, rostoucích na okraji planiny a lesklé sekery zatínali do otfásajících se kmenů stromů. To byly ty zvuky, které starého havrana vyděsily.

Jiná skupina v druhém koutě mýtiny s lopatami v rukou dobývala se do země. Kus dále ve stínu keřů byla hromada ranců, uzlíků a ještě nějaké nářadí.

Starý havran zastavil svá křídla a pomalu se spouštěl dolů. Teprve nad samými hlavami neznámých lidí divoce zakrákorál, jako by svým křikem chtěl zahnatí drzé vetřelce. Už dlouhá léta mu zde nikdo nerušil lesní klid. Co je to za smělce, kteří se odváží do jeho lesa?

„I kuš, ty neřáde,“ ozvalo se ze země a člověk, nad jehož hlavou se havran vznášel, zvedl kus dubové třísky a mrštil jí po havranovi.

Ten se jistě lekl jak neznámého hlasu, tak i dosti trefně mrštěného odštěpku, prudkým vzmachem křídla vystřelil do výše a zmizel nad lesem . . .

Lidé ustali v práci a pozorovali jeho let.

„Poslyš Tvrdlíku, že by ten chlapík v tobě cítil mršinu?“, otázal se jeden se sekerou v ruce

Ostatní se hlasitě zasmáli.

„I to to! Má ten neřád štěstí, že jsem neměl při ruce svoji dvojku. Ten by více nezlobil!“ Tvrdlíkova pěst pohrozila za havranem.

„Nu, to bys ho musel dřívě trefit“, ušklíbl se kdosi.

„Jářku, ozval se zase Tvrdlík, „jářku, Semlele, myslím, že bys mi záda nastavit nechtěl“.

„Záda?“ opakoval Semlele; „záda možná ne, ale tuhle hučku bych ti do vzduchu vyhodil“, a při tom zatřepal svojí beztak již chatrnou čepicí.

„Opravdu?“ nedůvěřoval Tvrdlík.

„Nu zkus to!“

„Ihned . . .“

Tvrdlík odhodil sekeru a několika skoky byl v houšti u hromady ranců.

Skupina mužů projevila živý zájem o tento spor.

„I nechte toho a chopte se zase topůrek“, napomínal vysoký chlap jako hora se svaly námořníka.

„Z tohodle vám nic nepříjde a škoda stělné rány; může se hodit na něco jiného“, přidával se jiný.

„No jen je nechte. Vždyť nějaká švanda neuškodí a my si to potom doženem. A těch nábojů má Tvrdlík celou bednu“, přimlouvali se ti mladší.

Však již také zaharašilo křoví a z něho se vyřítíl Tvrdlík s lesklou dvojkou v pravici.

„Tak, Semlele, čepici vzhůru,“ pobízel.

Couvnut se nedalo. Semlele se jen rozpačitě usmál, vykročil do prostřed mýtiny a šňal čapku.

Tvrdlík stanul kousek od něho. Ostatní utvořili kruh a opření o své sekery a rýče, zvědavě přihlíželi nenadávěmu divadlu.

„Ale jestli mi tu hučku rozmetáš, pak pojedáš do Čech pro novou“, pokoušel se smlouvat Semlele.

„Nikam nepojedu a čepici už jako bys neměl.“

„Tak dost okolků a do toho“, pobízeli zvědavci.

Tvrdlík se rozkročil a připravil se k ráně.

Semlele se rozhlédl, jako by u těch okolo hledal radu. Ale tam byly jen zvědavé zraky, vybízející k činu. Nedalo se nic dělat. Několikrát zatočil pravicí a vyhodil čepici do výše.

Tvrdlík klidně čekal, jen kolem úst mu pohrával dábelský úsměšek. Až když čepice uvízla na mrtvém bodě a pak se otočila k střemhlavému letu dolů, trhl pojednou puškou a třeskl výstřel. Čepice sebou znatelně cukla a spadla do trávy.

Bouřlivý smích se rozlehl lesem. Tvrdlík se vítězoslavně rozhlédl po kamarádech a skočil po čepici. Zvedl ji a podával Semlelovi. Vypadala prabídně a k nošení se už ani naprosto nehodí.

„Tak mládenci“, ozval se pojednou jeden z diváků, tohle upřímně řečeno, nic není. Chcete-li vidět něco opravdu mysliveckého, tak bych vám to předvedl. Tohle je tak kousek pro pytláka“ a při tom se šibalsky zadíval na Tvrdlíka, načež pokračoval: „Opravdový myslivec, řekněme foť, musí umět něco víc. Máš tam, Tvrdlíku, ještě jednu ránu?“

„Děkuju za poklonu“, odsekl Tvrdlík, „ale protože foť je bez pušky, tak mu pytlák tu ránu půjčí. Je v levé hlavni, Černáhe.“ Tvrdlík při tom podával „foťovi“ svoji dvojku.

„Máte někdo měďák?“ otázal se Černín.

„Tady je,“ podával přiskočivší mladík.

„To musíš, Václave, ten pěták

vyhodit do vzduchu. Ale hodně vysoko, rozumíš?”

„Ano“, přisvědčil Václav.

„Tak jedem“

Černín letmo prohlédl pušku, potěškal ji v pravici a čekal.

Václav vyhodil peníz. Černín přiložil pušku k lici a sledoval let měďáku. Pojednou houkl výstřel. U nohou France Hynka něco padlo do trávy. Shlukli se tam skoro všichni. Brzy objevili peníz, na němž byly znatelné stopy zasáhnutí broků.

Černín mlčky podal pušku Tvrdlíkovi a sehnul se pro svoji sekeru. Pěták putoval z ruky do ruky. Každý se chtěl přesvědčit o dobrém střeleckém umění starého fořta Černína.

„Tak u tebe bych pytláčit nechtěl“, poznamenal Tvrdlík a šetrně položil svoji pušku do trávy.

„A teď zase do práce“, pobídl kdosi.

Za okamžik se ozval zase jednotvárný zvuk seker, zazvonila pila a zacinkala lopata, z níž starý Hamáček a Horák otloukali hlínu.

*

Když se vrátil na noc starý havran do koruny svého dubu, stěží mýtinu poznal. Ležely zde porůznu nakácené klády a v horním koutě mýtiny zela do země hluboká, obdélíková jáma, jako by tam měl být veliký sklep. Nad ní byly naházeny kusy dřeva. Před touto jamou vesele praskal veliký oheň a kolem něho po různu spalo na dvacet mužů.

Na rozestřeném kabátě u samotného ohně bděl Tvrdlík. Vedle něho ležela puška, na jejíž lesklé hlavní si vesele pohrával odlesk ohně.

Havran nad tím údivem otevřel svůj zoban, jako by mu nestačil dech a pak tiše vkroužil do dubu, kde usedl na svoji větev.

Tichá noc se snášela nad krajinou.

Jen z dálky sem zaléhalo dlouhé, skomřivé zavýetí vlka, který se patrně odtrhl od své smečky. Kdesi hodně daleko na severu zaštěkal od své boudy domácí pes. Pak zmlkl.

Lesní ticho rušil už jen praskot hořících polen.

Starý Tvrdlík přihodil na oheň ještě několik kusů dříví. Asi o půlnoci probudil „velkého“ Havlíka, předal mu pušku a sám se schoulil do svého kabátu...

II.

Havlík trpěl již delší dobu nespavostí. Byla to vina snad jeho hloubavé povahy a sám se za to na sebe zlobil. Ale nebylo to nic platné. Proto mu přišlo vhod, když

se večer hovořilo o tom, že by se mělo hlídat. Dosud spávali v jakési kolně na velkostatku, ale nyní se rozhodli, že zůstanou na noc v lese. Na první směnu do půlnoci se k hlídání přihlásil Tvrdlík a na druhou směnu od půlnoci on.

Ta nespavost jej mofila vlastně od té doby, kdy ještě tam v Čechách dostal dopis od svého přítele, který odcestoval do Ruska. Usadil se kdesi v okolí Dubna a v dopisech chválil nový domov jako když tiskne: že prý v Rusku je ke koupi hodně levné a dobré půdy, kolonisté neplatí daně, neslouží v armádě a kdož ví co všechno.

Havlík v mládí trochu studoval, ale když jeho rodiče nemohli vydržet nákladné studie, zanechal toho, odešel do učení na pekařinu a u tohoto povolání zůstal až do odjezdu na Volyň. Lásku ke knize mu však zůstala a třebaš jako pekař vždy si našel nějaký ten haléř na knihu a čas, aby si ji také přečetl. Proto také měl značný rozhled, měl ze života bohaté zkušenosti a díky tomu, dovedl si o všem udělat vlastní, zdravý úsudek.

Když dostal dopis od přítele z Ruska, nedal se jeho obsahem unést a začal se pídít po dalších zprávách o této velké zemi budoucnosti. Trvalo mu to téměř dva roky, než si udělal ucelený obraz o Rusku a tehdy se rozhodl: prodal svůj malý pekařský krámk na Jičínsku, ke svému koníkovi, jímž rozvážel chléb, koupil ještě jednoho, naložil nutné věci a svoji rodinu a vydal se na cestu.

Parta, s níž je nyní v lese, byla do Ruska vypravěna také a poněvadž se s některými členy skupiny znal osobně — všichni jsou z Jičínska jako on — přidal se k nim a jeli.

A jako v barevném kukátku vidí tu jejich cestu. Ještě dnes při vzpomínce na ni je mu nanic. Cesta necesta, déšť, bláto kopce, dolíky, potoky a louže, mrazivé noci a chladná jitra — to je asi tak to, co tvořilo svízele oně cesty, nepočítaje v to různé nehody, onemocnění a vyklopení celého nákladu do louže.

Konečně dostihli mety všech vystěhovalců — města Dubna. V jeho okolí bylo již několik více méně zahospodařených českých osad a tam jim bylo ochotně poskytnuto přechodné ubytování, než se někde usadí.

Vydali se do okolí Dubna hledat pro sebe nějaké místo k osídlení.

Tady však narazili na první svízele. Pozemky v okolí Dubna byly již většinou rozprodány, neboť Češi ve větším počtu se zde usidlova-

li již od roku 1868 a oni sem přišli téměř o dvacet let později. To, co zde ještě bylo k prodeji, bylo buď podřadné, nebo zase ceny byly již poměrně vysoké a oni se svými malými možnostmi už by zde nic nesvedli.

Přátelé jim poradili, aby se vydali do západních končin Volyně, kde prý dle pověstí jsou rozsáhlé statky polské a německé šlechty a tyto statky jsou prý k prodeji.

Uposlechli tedy.

Co však se jim na celé věci nelíbilo, bylo to, že u každé koupě se točilo plno dohazovačů, kteří nabízeli různé pozemky za nejrůznější ceny. Dokonce se jim stalo, že jeden a tentýž majetek byl jim nabízen dvěma dohazovači, přičemž každý uváděl jinou cenu. To bylo hodně divné a naši lidé nakonec ani nevěděli, zda tyto majetky prodává majitel, nebo zda cenu majetku určují dohazovači dle své libovůle.

Také naši skupině byl doporučen dohazovač, jinak obchodník obilím Zimmermann. Když jej vyhledali, Zimmermann je velmi ochotně přijal a lámanou češtinou jim vysvětloval, že ví o dobré koupě, ale to že se musí obrátit na jeho bratra, Motla Zimmermanna, nájemce panského mlýna na velkostatku Ozerce, který odprodává velký kus lesa. Je to někde za Luckem na západ. Jelikož je Zimmermann ujistil, že se jim nabízený les bude líbit, naložili na vozy něco živobytí a potřebné nářadí a jeli hledat pana Motla Zimmermanna.

Našli Ozerce a doptali se i na Motla, který zde vedl malý vodní škohrtálek. Motl však neznal český ani slovo. Po dlouhém bezúspěšném drmolění a posuňkování, přišel Kořena na šťastný nápad: oslovil žida německy a ten mu zase skomolenou němčinou odpověděl. Brzy pak byli dohodováni.

Motl je zavedl ke správci velkostatku, jímž byl Polák Januševič. Také zde se hodila Kořenova němčina, neboť správce, původem ze západních oblastí Polska, které byly pod německým zábořem, němčinu dobře ovládal a poněvadž si jinak špatně rozuměli, museli se dohovět německy.

Správce Zygmunt Januševič byl splnomocněn majitelem panství hrabětem Sumiňským, jenž žil s rodinou v Petrohradě, k prodeji určitých částí statku.

Byl zde k prodeji hlavně les, jehož se, jak tvrdil správce, v mnohých místech nedotkla lidská ruka. Januševič poslal s našimi vystěhovalci svého šafáře, Ukrajince Marka, aby jim les ukázal.

Pokračování.

Popisy českých osad na Volyni — Kupičov

Napsal Josef Toman —

Upravil a doplnil Václav Židlický

2. pokračování

Systematické vyučování jazyka českého v Kupičově se datuje rokem 1930, kdy do Kupičova přišel učitel z ČSR Josef Kredba a po tří letech učitel Karel Půlpytel, kdy škola v Kupičově byla již sedmiletá. Do té doby češtině učili A. Hanyš, Jaroslav Opočenský, ev. vikář a Jar. Židlický.

Ač bylo školství v Kupičově mnohdy ve velmi špatném stavu, přece všichni občané z Kupičova znají čísta a psátí, jak doznává velmi kritický pisatel již r. 1911 v „Čechoslovanu“, č. 24. A jeho obavy před budoucností — ač oprávněné — byly zažehnány již roku 1922 a zejména roku 1926.

Řada kupičovských občanů studovala také na vyšších stupních škol. Za carského Ruska navštěvovali střední a vysoké školy: MUDr. Václav Fiala, pravoslavní kněz Karel Kryml a Josef Krátký, který pak působil v Žitomíru, učitel Nikolaj Kryml, diakon Pacovský, F. Šebesta a kazatel Josef Holub, který navštěvoval reform, seminář v Americe. Za polské vlády vysoko uškolu absolvovali MUDr. Josef Krynický, MVDr. Rudolf Tošner, zvěrolékař a odbornou střední školu Josef Tošner, Jaroslav Židlický, Josef Toman a Václav Vrla. Po reemigraci střední školu absolvovali Marie Kytlová, Jaroslav Fiala, kteří studují na universitě, Libuše Prišovská a Václav Židlický. Na školách III. stupně nyní studují: Anna Fialová, Marie Ledvinová, Miloslava Legnerová, Vladislav Pestkovský a Evžen Pacovský.

Škola zřízená carským ministerstvem osvěty r. 1872 byla umístěna v místnostech bývalého zámku. Střídavě pak se vyučovalo v domácnostech, často v bytě učitelov a když r. 1917 při velkém ohni v obci zámek shořel, byla při zřizování školy polskými úřady pro školní místnost vybrána bývalá prostorná krčma. Měla pak být vystavěna nová škola na místě, kde stál dříve zámek a bylo již započato se svážením stavebního materiálu, ale válečné události roku 1939 tyto plány zhatily. Přes celou válku — pokud se vyučovalo — a i po válce — učilo se ve škole staré.

Na kupičovské škole, ať soukromě či úředně dosazení působila řada učitelů. Prvním českým učitelem byl Polívka. Vyučoval ve svém bytě a vypráví se, že mu žáci mezi vyučováním museli péci „halušky“. Pak odešel jako učitel

České děti stát. pětiletých škol v Kupičově se svým oblíbeným učitelem Josefem Kredbou

do Českých Novosilek¹⁾. Snad současně nebo o něco po něm vyučoval Čech Čvančara a později pravoslavní kněz Pásičnyk. Jmenovaní učitelé neměli snad učitelských kvalifikací, ale jako tehdejší nositelům gramotnosti patří jim dík i uznání. Do roku 1912 vyučoval soukromě Pavel Tomeš. Od r. 1905 až do I. světové války učil na škole Rus Kyrdan. Odešel pak do armády a snad padl. Od I. světové války jako učitelé v Kupičově působili: Josef Holub (Čech), sl. Silwóna současně s Bieliňským (oba Poláci), Stanislav Bara (Polák), Stanislav Kyser (Polák), Kunisz (Polák), A. Hanyš (Čech), od r. 1930 do r. 1933, kdy byl ČMS na Volyni jmenován ředitelem čs. matiční školy v Lucku, vyučoval Josef Kredba, od 1. října 1933 do 1. září 1937 Karel Půlpytel, po něm Albl (Čech), Skomorovský (Polák), Altmanová (Česka) a jiní. Za zmínku stojí, že ani v době války Češi nezapomněli na školu. Ve snaze naučit děti, které již od roku 1938 nemohly navštěvovat českou školu, češtině, požádali člena čs. letecké skupiny, o níž je zmínka na jiném místě, Jelínka, aby vyučoval. Jelínek se vyučování ujal, ale po jeho brzkém odchodu z obce vyučování přestalo.

Mimo školu kulturně pracovali zejména Josef Kredba, který pořídil v obci z vlastních prostředků loutkové divadlo a byl velmi oblíben a Karel Půlpytel, známý agilní osvětový pracovník, který dopsal v Kupičově r. 1935 český slabikář

„Náš domov“²⁾. Téhož roku napsal s úspěchem provozovanou divadelní hru „V poutech“ k níž scénickou hudbu složil kupičovský rodák Jar. Židlický. Kredba i Půlpytel byli vedle odborného vzdělání zvláště dobře obeznámeni s místními poměry a přispěli nemalou měrou k všeobecnému zlepšení postavení kupičovských Čechů zvláště tím, že se plně účastnili veřejného života.

O učitelé Kredbovi píše Karel Půlpytel ve svých vzpomínkách:

„Byl to dobrý člověk, zkušený a poctivý učitel, jakých je málo. U občanů všech národností byl oblíben a dětmi přímo zbožňován. Zanechal hluboké stopy svého působení jak ve škole, tak ve veřejném životě. Vštěpoval žactvu a mládeži vlastenecké a demokratické city, čehož důkazem byly památníčky, které jsem viděl u dětí a v nichž jsme dále zapisovali. S dospělou mládeží hrával vhodná divadelní představení, pořádal vzpomínkové oslavy a přednášky.

Byl štlhlý, vyšší postavy, poněkud přihnúť, tak asi ve třiceti letech, výrazných, moudrých očí a rozvázný ve svých rozhodnutích. Svým upřímným jednáním si dovedl každého naklonit.“

Pokračování.

¹⁾ K. Půlpytel: Popis Českých Novosilek, VS, 1950.

²⁾ Byl poslán polským úřadům do Varšavy ke schválení, ale pozdější polsko-české neshody zabránily jeho vydání.

Hluboce zarmoucení podáváme všem přátelům, příbuzným a známým zprávu, že nás navždy opustila naše vroucně milovaná a nezapomenutelná manželka a matka, paní **Věra Štrojsová** roz. **Leontinová** z **Kvasilova** na **Volyni**. Skonala tragickou smrtí v pátek dne 24. listopadu 1950 v ranních hodinách ve věku 43 let. Tělesné pozůstatky naší drahé zesnulé byly z domu smutku v **Jenišově Újezdě** v neděli dne 26. listopadu 1950 ve 14 hodin vyzdvíženy a na místním hřbitově k věčnému spánku uloženy — Nechť je Vám země česká lehkou. Nikdy nezapomeneme.

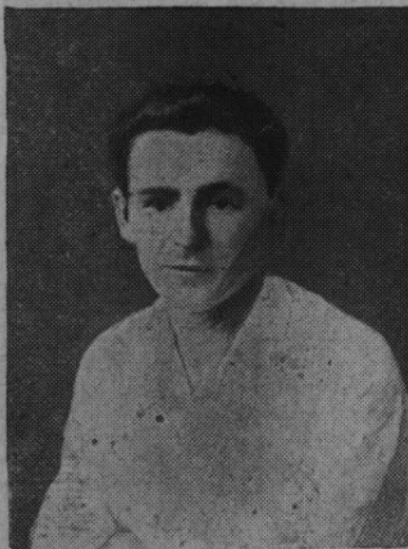
Liduška, dcera, Štěpán Štrojsa, manžel.

S nezmenšenou bolestí v srdcích vzpomínáme na naši drahou maminku a babičku, paní **Marii Andělovou** z **Hlinska** na **Volyni**. Drahá maminko, celý Váš život byl naplněn jen těžkou prací a sebezapřením.

Vždy jsme se těšili na lepší život v kruhu své rodiny ve své rodné vlasti, avšak Prozřetelnost boží chtěla jinak. Byla jste jen malou chvílí s námi a odešla jste navždy.

Vzpomínáme a nikdy nezapomeneme na Vaše dobré srdce. Budiž Vám ta drahá česká země lehkou! Přejeme Vám klidný věčný sen.

Vaše děti a vnuci.

Se stejnou bolestí vzpomínáme památky našeho syna a bratra **Alexeje Stračevského**, nar. r. 1906 v **Selančině**, okr. **Žitomír**. V červnu r. 1941 narukoval do Rudé armády, aby bojoval proti fašismu a od té doby se stal nezvěstným. Žiješ stále v našich vzpomínkách a nikdy nezapomeneme!

Vzpomíná staříčká matka, bratr a sestra s rodinami.

S nezmenšenou bolestí v srdcích vzpomínáme prvního výročí smrti našeho manžela, otce a dědečka **Václava Vejhody**, nar. 10. 6. 1890 v **Ulbárově** na **Volyni**. Jeho srdce dotlouklo po krátkém pobytu ve vlasti dne 15. prosince 1949.

Odešel jsi navždy z kruhu naší rodiny, kterou jsi tolik miloval, ale v našich srdcích budeš žít stále! Prosíme všechny, kdož jste znali jeho dobré srdce a veselou mysl, vzpomeňte s námi. — Odpočívej v Pánu!

S vroucí láskou vzpomínají manželka, děti a vnoučata.

Se stejným žalem vzpomínáme památky naší drahé zesnulé **Marie Srdínkové**, nar. v **Olšance** u **Žitomíru**. Zeměla dne 12. prosince 1949 v **Nových Smrkovicích**. Tělesné pozůstatky drahé zesnulé jsou uloženy na hřbitově v **Oboře**. — Kéž je její spánek lehký!

Vzpomínají: Rodina Smutných, Komárkova, Houčikova a veškeré příbuzenstvo.

S hlubokou bolestí oznamujeme, že 10. listopadu 1950 zemřel ve státní nemocnici v **Žatci** náš drahý **Josef Šťastný**, nar. 4. 6. 1926 v **Lipinech** u **Lucka**. Pohřben byl za účasti přátel a známých na hřbitově v **Postoloprtech**.

Odpočívej v pokoji! Vždy s láskou budem na tě vzpomínat. Vzpomeňte s námi, kdož jste jej znali.

Rodiče, sestra a příbuzní.

Vybudujeme důstojný pomník obětem Č. Malína

Jako český a slovenský lid doma, tak i naše krajanská větev na Volyni utrpěla velké ztráty v nerovném boji s německým fašismem.

Dne 13. července 1943 obklíčily hordy německých vojáků kvetoucí volyňskou obec Český Malín. Muži byli zahnáni do kostela a do školy, ženy a děti do stodol a celá obec byla do základů vypálena. V plamenech a z rukou zvrhlých nacistických kaťanů zahynulo 374 mužů, žen, starců a dětí.

Jméno Českého Malína vešlo do našich dějin vedle Lidic a Ležáků a stalo se symbolem boje proti fašistickému útlaku, lži, teroru, surovosti a nelidskosti. Český Malín je názorným příkladem toho, čeho je schopen zahnívající kapitalismus a jeho nestvůrná odrůda — nacismus a fašismus.

Vláda a lid republiky Československé vysoko zhodnotili zásluhy této obce a proto na věčnou paměť přinesených obětí byl Český Malín z rozhodnutí presidenta republiky vyznamenán československým válečným křížem.

Svaz Čechů z Volyně vyjadřuje vůli a přání všech krajanů, osídlených nyní v pohraničních okresech naší vlasti, rozhodl se vybudovati těmto mučedníkům důstojný pomník, který bude postaven v Žatci.

Památník bude věčnou připomínkou nám i pokolením příštím na hrůzy a oběti války, bude stále mluvit o hanebném zločinu imperialistických uchazečů o světovládu a bude tak i našim příspěvkem v boji o udržení světového míru.

Pomník bude vybudován z dobrovolných darů a příspěvků našich krajanů, příznivců a přátel, které se soustřeďují ve Fondu pro vybudování pomníku obětem Českého Malína při Svazu Čechů z Volyně. Poněvadž jde o důstojné vyjádření naší úcty a vděčnosti padlým, budou finanční náklady spojené s realizací tohoto záměru jistě značné. Jsme však pevně přesvědčeni, že každy volyňský Čech považuje za svou svatou povinnost přispět sebemenším darem pro tento účel. Svědčí o tom i potěšitelné výsledky dosavadních příspěvků a sbírek, které nebyly zatím ani zvlášť propagovány ani organizovány. Věříme, že krajané využijí každé příležitosti, aby přispěli k rychlému a úspěšnému splnění tohoto našeho společného a velkého úkolu i povinnosti.

Dnes předkládáme naší krajanské veřejnosti první dva návrhy na pomník. Jsou k nim připojeny rovněž jejich popisy. Žádáme všechny krajany, aby se o těchto návrzích vyjádřili, aby vyslovili své názory, poznámky, námítky nebo připomínky a napsali nám, který návrh by byl podle jejich mínění vhodnější. Každý dobrý námět je vítán a bude vzat v úvahu. Rovněž tak každý finanční příspěvek, který bude vždy kvitován v našem zájmovém týdeníku Věrná stráž.

Jedlně společným úsilím všech nás volyňských Čechů kdekoli v vlasti usídlených, podaří se splnit tento veliký závazek, jimž jsme povinni hrdinným obětem války, našim drahým padlým a krajanům z Českého Malína na Volyni.

Popis I. návrhu

Návrhem pomníku zamýšlí autor vyjádřit utrpení a konec jedné z Malínských žen. Sepětím rukou zdvižených do výše chce navrhuje vyjádřit velikou naději a víru ve vítězství spravedlivé věci. Postava s architekturnou vypracovanou z kamene o výšce 4 metrů, by byla památníkem tragedie v Českém Malíně, připomínkou válečných hrůz dnešní generaci a vykřičníkem pro pokolení budoucí, aby burcoval k udržení míru.

Navrhující usiluje zatím jen v nedokonale vypracovaném, malém modelu o pietní a mohutné vyjádření velikosti obětí za svobodu našeho národa, zvláště pak obětí Českého Malína. Svou hmotou pomník je řešen tak, aby v prostředí, ve kterém má být vybudován, nepůsobil násilně, ale činil mohutný dojem ze všech pohledů. Prostranství okolo pomníku i pomník sám by byl vyřešen tak, aby celek působil pietně a dojmem důstojným velikých obětí Malínských mučedníků.

Fond pro vybudování pomníku obětem Č. Malína

Na schůzi Okresního výboru odbočky Svazu Čechů z Volyně a důvěníků z okresu Šternberk bylo rozhodnuto věnovat na výstavbu pomníku obětem Českého Malína v Žatci 7.000,— Kčs.

S povděkem kvitujeme tento dar naší odbočky ve Šternberku a stavíme ji za vzor všem ostatním odbočkám SČZV.

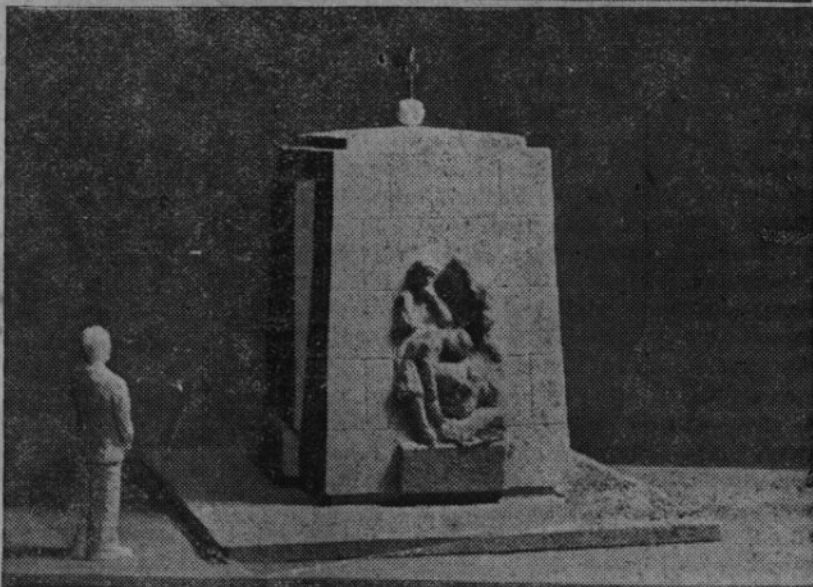
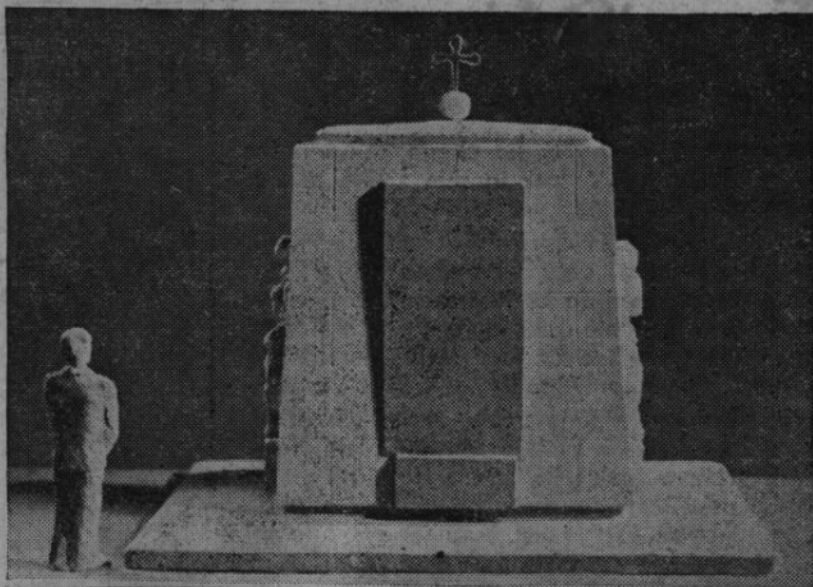
Jsme přesvědčeni, že i další odbočky budou následovat příkladu našich krajanů ze Šternberska a také jednotlivci že nezůstanou pozadu.

Popis II. návrhu na pomník obětem Českého Malína v Žatci

Vzhledem k události 13. 7. 1943 — vypálení a vyvraždění Českého Malína na Volyni, která svou jedinečnou bestialitou překonává lidskou fantasií, výtvarníci snažili se tuto tragedii vyjádřit působivým monumentem na věčnou památku nám i budoucím.

Na základové kamenné desce rozměru asi 4,50 x 3,80 m bude stát hranol nepatrně sešikmený o rozměrech v půdoryse asi 2,60 x 1,70 m při celkové výšce 3,20 m. Monument bude ukončen proslým železným křížem 90 cm vysokým, usazeným v kamenné kouli. Pro stavbu památníku byl z úsporných důvodů zvolen hořícký pískovec. Na čelné straně bude zasazena pamětní mramorová deska, která byla svého času SČZV objednána. Na obou bočních stranách budou umístěny vysoké reliefs v životní velikosti, vytesané z pískovcových kvádrů. Na boční pravé straně relief znázorňuje „Utrpení“: klečící matka chrání svým tělem nemluvně, nad ní klesá děvčátko, na obě postavy padá zasažena ranou dívka, celou skupinu doplňuje stařena v němém úžasu a odevzdanosti osudu. Na levé boční straně relief vystihuje „Loučení“: V bolestivé nejistotě loučí se žena s mužem a u jejich nohou tulí se vystrašené dítě. Žena hledá ochranu pro sebe a jejich dítě v náručí mužově. Muž v bezradném zoufalství pevně tiskne k sobě manželku a žehná svému synovi. Oba reliefs podávají celou hrůzu a beznadějnost obětí válečného barbarství Němců, spáchaného na našich krajanech v Českém Malíně.

Architekt tuto tragedii vyjádřil velkolepým, masivním monumentem a sochařka vtělila do kamene v realistickém podání prožitě utrpení a výstražné memento.

Věrná stráž vychází jednou týdně. Vydává Svaz Čechů z Volyně nákladem vlastním. Odpovědný zástupce listu redaktor Jaroslav Chudoba. Red. a adm.: Žatec, nám. Velké říjnové revoluce 155, tel. 550. Tisknou Krušnohorské tiskárny, n. p., závod Žatec, telefon č. 374. Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů v Praze, č. j. 1A - Gre - 2372 - OB. Dohledací poštovní úřad Žatec. Předplatné na rok 1951 je 150 Kčs. Konto pošt. spořitelny č. 728.301 Okresní spořitelna a záložna Žatec a Svaz Čechů z Volyně č. 10206